

Roll No.

Total Pages : 6

10711/NH

C-2110

ECONOMICS OF DEVELOPMENT-I

Semester-V

(Dec-19)

Time Allowed : 3 Hours] [Maximum Marks : 75

Note : Attempt **two** questions each from Sections A and B carrying 12 marks each and the entire Section C consisting of 9 short answer type questions carrying 3 marks each.

SECTION—A

1. What is difference between economic growth and economic development? Discuss the determinants of economic development.
2. Critically evaluate 'Marxian Model' of Economic development.

10711/NH/703/W

[P. T. O.

3. Explain Nurkse's theory of disguised unemployment.
4. What are social, technical and political characteristics of an underdeveloped country?

SECTION—B

5. Explain the Rostow's theory of stages of growth.
6. Explain the unbalanced growth strategy for the development of an underdeveloped country.
7. What are the objectives of Economic Planning? Explain the problem of being faced by the planned economies.
8. Explain the Export Promotion Strategy.

SECTION—C

9. Write brief answers :
 1. How do we measure Economic development?
 2. Write the limitations of Input-Output analysis.
 3. What do you mean by Intermediate technology?

10711/NH/703/W

2

4. Explain the meaning of warranted rate of growth and Natural rate of growth.
5. What do you mean by Indivisibility of Supply of savings?
6. What is the social marginal productivity criterion?
7. Explain the role of shocks and stimulant factors in Critical Minimum Effort.
8. Write the meaning of social overhead capital.
9. Define Schumpeter's concept of innovations.

PUNJABI VERSION

ਨੋਟ : ਭਾਗ A ਅਤੇ B ਵਿਚੋਂ ਦੋ-ਦੋ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ। ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੇ 12 ਅੰਕ ਹਨ। ਭਾਗ C ਸਾਰਾ ਕਰੋ। ਇਸ ਵਿਚ 9 ਸੰਖੇਪ ਉੱਤਰ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ 3-3 ਅੰਕਾਂ ਦੇ ਹਨ।

ਭਾਗ—A

1. ਆਰਥਿਕ ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਆਰਥਿਕ ਪ੍ਰਗਤੀ ਵਿਚ ਕੀ ਅੰਤਰ ਹੈ? ਆਰਥਿਕ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਨਿਰਧਾਰਕ ਤੱਤਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ।
2. ਮਾਰਕਸ ਦੇ ਆਰਥਿਕ ਵਿਕਾਸ ਮਾਡਲ ਦੀ ਆਲੋਚਨਾ ਸਹਿਤ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ।
3. ਨਰਕਸੇ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਛੁਪੀ ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰੀ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਦੀ ਚਰਚਾ ਕਰੋ।
4. ਇਕ ਅਲਪਵਿਕਸਿਤ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਸਮਾਜਿਕ, ਤਕਨੀਕੀ ਅਤੇ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਕੀ ਹਨ?

ਭਾਗ—B

5. ਰੋਸਟੋਵ ਦੀ ਆਰਥਿਕ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ।

6. ਕਿਸੇ ਘੱਟ ਵਿਕਸਿਤ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਅਸੰਤੁਲਿਤ ਵਿਕਾਸ ਰਣਨੀਤੀ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ।
7. ਆਰਥਿਕ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਦੇ ਕੀ ਉਦੇਸ਼ ਹਨ? ਨਿਯੋਜਤ ਅਰਥਵਿਵਸਥਾ ਨੂੰ ਕਿਹੜੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ? ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ।
8. ਨਿਰਯਾਤ ਪ੍ਰੋਤਸਾਹਨ ਨੀਤੀ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕਰੋ।

ਭਾਗ—C

9. ਸੰਖੇਪ ਉੱਤਰ ਲਿਖੋ :
 1. ਅਸੀਂ ਆਰਥਿਕ ਵਿਕਾਸ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਮਾਪਦੇ ਹਾਂ?
 2. ਇਨਪੁਟ-ਆਉਟਪੁਟ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਦੀਆਂ ਸੀਮਾਵਾਂ ਦੱਸੋ।
 3. ਮੱਧਵਰਤੀ ਤਕਨੀਕ ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ?
 4. ਵਾਰੰਟਡ ਵਿਕਾਸ ਦਰ ਅਤੇ ਕੁਦਰਤੀ ਵਿਕਾਸ ਦਰ ਦੇ ਅਰਥ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ।
 5. ਬਚਤ ਸਪਲਾਈ ਦੀ ਅਵੰਡਤਾ ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ?

6. ਸਮਾਜਿਕ ਸੀਮਾਂਤਕ ਉਤਪਾਦਨ ਕੌਸ਼ਟੀ ਕੀ ਹੈ?
7. ਨਿਊਨਤਮ ਜ਼ਰੂਰੀ ਯਤਨਾਂ ਵਿਚ ਧੱਕਿਆਂ ਅਤੇ ਉਤੇਜਨਾਵਾਂ ਦੇ ਪੱਖਾਂ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਵਿਚਾਰੋ।
8. ਸਮਾਜਿਕ ਉਵਰਹੈਡ ਪੂੰਜੀ ਦੇ ਅਰਥ ਲਿਖੋ।
9. ਸ਼ੁੰਮਪਟਰੀ (Schumpeter) ਦੀ ਕਾਢ ਦੀ ਧਾਰਣਾ ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰੋ।